

Audit? Audit!

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

RNDr. Hana Žufanová

Audit

(z lat. *auditus*, slyšení)

znamená úřední přezkoumání a zhodnocení dokumentů, zejména účtů, nezávislou osobou.

Účelem je zjistit, zda doklady podávají platné a spolehlivé informace o skutečnosti a obvykle také zhodnotit kvalitu vnitřní kontroly firmy.

Vzhledem k rozsahu dokumentace se audit obvykle zabývá jen vzorky a jeho výsledek tedy neznamená naprostou jistotu, nýbrž jen rozumnou pravděpodobnost konečného hodnocení.

Typy auditu

Interní audit

- provádí auditor/auditorský tým, který je tvořen zaměstnanci instituce

Externí audit

- provádí najatý auditor/auditorský tým, tj. auditoři nejsou v zaměstnaneckém poměru k instituci

Druhy auditů

- Forenzní audit
- Audit projektů
- Audit účetních výkazů/účetní závěrky
- Audit kvality
- Audit personální
- Audit procesní
- Audit systémový
- Ekologický audit
- Audit Software/počítačový audit
- Energetický audit

Forenzní audit

Jde o takový druh auditorské činnosti, **který je zaměřen na odhalení účetních podvodů**, zpronevěr a obdobných protiprávních stavů nebo jednání uvnitř účetní jednotky.

Analyzuje rozsah škod způsobených zpronevěřou, nebo neoprávněnou manipulací s majetkem a dále se v jeho rámci provádí např.:

- zjištění výše zmizelých finančních obnosů
- stanovení opatření nutných k prevenci
- nalezení a znovuzískání zpronevěřeného majetku.

Audit projektů

Audit projektů ověřuje čerpání finančních prostředků v rámci akcí, které jsou financovány z prostředků Evropské unie nebo státního rozpočtu.

Audit projektů obvykle zahrnuje vyhodnocení:

- dodržování pravidel čerpání financí a jejich účetní zobrazení.
- průběžné ověření čerpání prostředků projektu v souladu s jeho záměrem.
- ověření správnosti a důvěryhodnosti účetní evidence, ověření evidovaných uznatelných výdajů, které vznikly v souvislosti s realizací projektu.
- **ověření finálního výkazu čerpání projektu v souladu s účetní evidencí.**

Audit účetních výkazů

- nazývaný také *audit účetní závěrky*, *externí*, *finanční* či *statutární audit*, prověřuje správnost závěrečných zpráv a bilancí a ověřuje kvalitu průběžné vnitřní kontroly firmy. Jeho výsledkem nemá být jen upozornění na nedostatky, ale případně také vyzvednutí „dobré praxe“ v určitých částech firmy.

Audit kvality

- prověřuje systém řízení kvality ve společnosti. Účelem je zjistit, zda společnost plní požadavky mezinárodní normy včetně vybudování systému dokumentace. V současnosti nejznámější příkladem auditu systému řízení kvality jsou podmínky pro získání kvalifikace podle ISO 9001.

Interní (vnitřní) audit

- nazývaný také *interní finanční audit*, má obdobné cíle jako audit účetních výkazů, je však více zaměřen na kontrolu podnikových procesů a provádí ho interní auditor.

Definice interního auditu

Interní audit je nezávislá, objektivně ujišťovací a konzultační činnost zaměřená na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů v organizaci. Interní audit pomáhá organizaci dosahovat jejích cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování účinnosti systému řízení rizik, řídicích a kontrolních procesů a správy a řízení organizace.

Jak efektivně na audit?

Aplikací PDCA cyklu

PLAN – Stanovení postupů, metod a nástrojů. KDO? – CO? – KDE? – KDY? – JAK?

DO – sběr, měření hodnot stanovených ukazatelů a jejich vyhodnocení.

CHECK - ověření, zda řešení reagovalo na klíčové příčiny, zda vedlo k plánovaným přínosům.

Vyhodnocení však může avizovat i případné další problémy.

ACTION - Potvrzené, zakotvit jako standardní postupy a jednání, trvale osvojit tak, aby bylo zamezeno opakování nežádoucích situací a jevů.

Charakteristiky efektivního hodnocení pro organizaci

- Tým hodnotitelů a vedení útvaru spolupracují jako partneři pro zvýšení hodnoty zpětné zprávy
- Proces hodnocení dodržuje časový rozvrh/milníky a každý „dodává na čas“
- Proces hodnocení je spravedlivý, poctivý, důsledný; s patřičnou úrovní důvěrnosti
- Tým hodnotitelů pracuje jako sehraný tým

Kdo audit obvykle provádí?

Auditní tým

Zásady týmové práce

- Konsenzus je založen na týmové práci a využití základních odborných kompetencí každého člena týmu
- Vedoucí týmu deleguje role a úlohy v týmu
- Plné zapojení každého člena týmu s relevantním přispíváním
- Konstruktivní přístup každého člena týmu pro dosažení cílů hodnocení
- **Win – Win (hodnotit a přezkoumat)**

Co je výstupem z auditu?

1. Předběžná auditní zpráva

2. Auditní zpráva

Akční plán/přijatá opatření k auditním doporučením

Auditní zpráva

Obvykle obsahuje:

- manažerské shrnutí
- stručný popis auditované oblasti
- rozsah auditních zjištění (výběr vzorku apod.)
- popis auditních metod
- stanovení rizik ve vazbě na auditovanou oblast/problematiku
- auditní zjištění včetně stanovení příčin a dopadů
- doporučení auditorského týmu
- závěr - stručné shrnutí včetně vyhodnocení stanovených rizik
- vyhodnocení stanoviska auditované osoby

Kdo může provádět audit projektů

- Interní auditoři příjemce tj. nositele projektu
- Externí auditoři *(pokud si je objednáme)*
- Ministerstvo financí – auditoři Auditního orgánu
– Centrální harmonizační jednotky 2
*(auditují vždy finanční prostředky certifikované
v předchozím kalendářním roce)*
- Auditoři Evropské komise
- Auditoři Evropského účetního dvora

Předmět auditu projektu/operace

1. soulad realizace operace s Rozhodnutím o poskytnutí dotace vč. ověření, zda dodávky a služby byly poskytnuty v souladu s Rozhodnutím o poskytnutí dotace;
2. způsobilost výdajů (dle pravidel pro danou operaci a OP);
3. soulad realizace operace s příslušnými pravidly pro projekty;
4. zda vykázané výdaje byly skutečně vynaloženy;
5. zda nedochází k dvojímu financování výdajů z jiných režimů podpor EK nebo režimů podpor ČR a za jiná programová období;

Předmět auditu projektu

6. přiměřenost audit trailu;
7. soulad realizace operace s právními předpisy ES a ČR v oblasti horizontálních otázek a klíčových požadavků, např.:
 - zadávání veřejných zakázek;
 - účetnictví
 - veřejné podpory
 - ochrany životního prostředí
 - rovných příležitostí.
8. soulad realizace s pravidly pro publicitu projektu;
9. naplnění příslušných monitorovacích ukazatelů.

Projektová dokumentace

1. originály dokladů max. ověřené kopie
2. stanovení jednoho „úložiště“ pro daný projekt
3. pokud není dle bodu 2., je nutné evidovat, místo uložení dokumentů v projektovém spise

Veřejné zakázky

- zveřejnění/vyhlášení veřejné zakázky
- dodržení lhůt pro podání nabídek
- dělení zakázek
- diskriminační přístup např. požadavky na certifikáty, specifické požadavky, při dožádání doplnění nabídky
- průkaznost zápisů z výběrových řízení zejména zdůvodnění vyřazení uchazečů
- hodnotící kritéria
- soulad podepsané smlouvy se vzorem ve vyhlášení zakázky

Hodnotící kritéria

- absence hodnotících kritérií a stanovení jejich váhy
- záměna kvalifikačních a hodnotících kritérií např. reference
- nesprávně stanovená hodnotící kritéria např. kritérium cena by nemělo být nižší než 50%
- dodržení termínu /lhůt plnění
- sankční ustanovení, nelze jednoznačně stanovit naplnění, jedná se o zajišťovací nástroj

Právním základ pro audit operací

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999,
- Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti,
- Nařízení Komise (ES) č. 846/2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1828/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1080/2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj,

Právním základ pro audit operací

- Zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“),
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní kontrole“),
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“),

Právním základ pro audit operací

- Rozhodnutí o poskytnutí dotace
- Manuál pro audit řídicích a kontrolních systémů operačních programů spolufinancovaných v programovém období let 2007 až 2013 z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 a č. 1081/2006, nařízením Rady (ES) č. 1083/2006, č. 1084/2006 a č. 1198/2006 a nařízením Komise (ES) č. 1828/2006 a č. 498/2007 vydaným Ministerstvem financí ČR,
- Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013,

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji za pozornost

hana.zufanova@msmt.cz